

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 2 40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Na pošlji, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petlistrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 ..
za trikrat 9 ..
za več kot trikrat 8 ..
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

V očigled novim volitvam.

Cesar je sankcioniral volivno reformo, sklenjeno od kranjskega deželnege zbora. S tem je končana stara doba brezdelnosti in mrtvila in kranjski deželni zbor stopi v novo življenje.

Bilo bi odveč, če bi danes še razmišljali in kritizirali, česar ni mogoče izpremeniti. Vsi vemo, da ta volivni red, ki ga imamo zdaj, niti oddaleč ne odgovarja še zahtevam našega ljudstva, a za zdaj moramo računati z gotovim dejstvom in gledati, da spravimo kranjski deželni zbor na noge in mu vdihnemo novo življenje.

Prva posledica sankcije bodo nove volitve. Ostali bodo pri zadnjih volitvah izvoljeni poslanci, tako da se deželni zbor le izpopolni s splošno kurijo. In pri teh volitvah bo treba, da izvoli naše ljudstvo, zlasti naš kmečki stan, samo take moče, ki bodo neomahljivo stali na stališču S. L. S., ker le tedaj je mogoče, da bo ta stranka tudi izvedla veliko delo, ki si ga je stavila. Le v slogi je moč, in najštevilnejša stranka, če ni tudi notranje edina, oslabi v zbornici in izgubi svojo moč. Že sedanjí deželni odbor, ki nima za sabo še večine deželnege zbora, je pokazal, da se dá mnogo storiti, ako so naši zastopniki delavni, odločni in pred vsem: edini in složni kot en moč. Če ne bi bili edini, bi bili brez moči in v zasmeh nasprotnikom.

To mora imeti pred očmi S. L. S. tudi sedaj, ko stoji pred novimi volitvami, ki bodo najodločilnejše važnosti. Te volitve bodo šele v dejanju izvršile, za kar se že toliko let borimo v vroči borbi. Zato morajo pa te volitve biti častne za S. L. S. in morajo poslati v deželno zbornico le take moče, od katerih je pričakovati, da bodo stranko na zunaj in na znotraj okrepili in s svojim delom in umom koristili deželi in narodu.

Bili so časi, ko smo morali kandidator iskati z lučjo pri belem dnevu. Malokdo se je upal nesti svojo kožo na trg za stranko, ki je bila od vseh teptana in preganjana. Zdaj so se razmere izpremenile in skoro se nam že obeta — preveč kandidatov. Stvar naših zaupnikov, zlasti pa političnih društev je, da se vse osebne stvari mirno v naročju stranke poravnajo in da nastopi stranka vedno edina.

Kot glavno načelo mora veljati: Nihče ni kandidat stranke, dokler ga vodstvo stranke ni proglasilo za kandidata. Vodstvo stranke pa mora v sporazumu z lokalnimi zaupniki gledati, da izbere moče, ki zadovoljujejo krajevnim željam, a hkrati tudi zadostujejo velikim potrebam stranke in celega zastopstva. Zato se naj zdaj nikjer ne imenuje nobeno ime! Stranka bodi geslo, ne osebe! Po tem načelu bo naše zastopstvo močno in vplivno.

Bosna in srbske zadeve.

Glasiło turške napredne stranke v Bosni »Muslimanska svijest« piše:

»Samoposebi se razume, da smo muslimani prijatelji Turčije in želimo, da bi se Bosna zopet priklopila turškemu cesarstvu. Če pa to res ni mogoče, potem čisto odločno izjavljamo, da hočemo ostati pod vrhovno nadoblastjo Avstro-Ogrske. Z vsemi sredstvi se bomo branili proti temu, da bi iz Bosne napravili srbsko ali črnogorsko provincijo.«

Nasprotno pa piše glasiło takozvane muslimanske opozicije »Musavat«, da je izdajavec vsakdo, kdor zdaj zahteva, da se Bosna Avstriji priklopi in ne pripozna sultana za edinega suverena v Bosni. Muslimanski opozicionalci so se zadnji čas popolnoma koalirali s srbsko opozicijo, ki jo vodita Gliso Jevtanovič v Sarajevu in Vojislav Šola v Mostaru. Šola hoče baje neodvisno bosansko provincijo, gospod

Jeftanovič pa pravijo, da je velik prijatelj kralja Petra. — Urednika »Srbske Rječi« so postavili na zatožno klop, ker je ponatisnil resolucijo slovanskega žurnalistovskega kongresa v Ljubljani, ki je protestiral proti preganjanju tiska v Bosni.

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« objavlja senačne članke, kjer na podlagi objav Kara-Radovanoviča dokazuje, da je znani »Slovenski jug« v Belgradu delal že l. 1904 javno in nekaznovano na to, da se umori črnogorski knez Nikita. V tem društvu da se je izkoval tudi načrt, da se umori kralja Aleksandra. To društvo da najbolj propagira velesrbsko idejo tudi v Bosni.

»Hrvatski Dnevnik« obžaluje tudi, da se je slovanski časnikarski kongres v Ljubljani zavzel za Srbe v Bosni in za načini pisave njihovih listov. »H. D.« se čudi neinformiranosti kongresa o bosanskih razmerah.

O Burianu se poroča, da so ga o razmerah v Bosni čisto napačno informirali. Njegovo poročilo o Bosni v budimpeštanskem skupnem ministrskem svetu da je bilo popolnoma drugačno kot poročilo sarajevske vojne oblasti, ki silno obtožuje Srbe in civilno upravo, katera da je s svojimi koncesijami nasproti Srbom zakrivila sedanjo zmedo.

Nova Turčija.

(Sultanova šifrirana brzojavka. — Civilna lista. — Telesna straža sultanova. — Mladoturški odbor in princ. — Posojila. — Volitve za parlament. — Makedonja. — Proti mladoturškemu terorizmu.)

Prvotno navdušenje, ki je nastalo vsled proglasitve ustave, je ponehale in poročila iz Yildiz-Kioska niso več tako vesela kot nekdanj. Mladoturki svoj program brezobzirno izvajajo, sultanu pa ni prav, da ga imajo tako v svojih rokah. Nedavno je poslal nekemu turškemu poslaniku v inozemstvu šifrirano, tajno brzojavko. Mladoturškemu odboru pa to nikakor ni bilo všeč in je vladi sporočil, da sultan kot ustavni vladar nima pravice občeovati z uradnimi osebami potom šifer, ampak da je to edinole vsakokratni vladi dovoljeno. Liberalni turški listi so odkrito pisali, da se boje, da ne bi se sultan potom te korespondence skušal razumeti z bivšimi svojimi ministri iz absolutistiške dobe in da morda celo zasleduje reakcionarne namene.

Druga kočljiva točka je sultanova civilna lista. Vlada je nekaj objavila in skušala ukreniti glede na način, kako naj dvor uporablja civilno listo, sultan pa je uljudno, toda odločno vladi dopovedal, da je to stvar, ki ji nič mar ni. Listi se zdaj zlasti pritožujejo nad načinom, kako je sultan to storil.

Nadalje so Mladoturki zelo nezadovoljni s tem, da je sultan ukazal, naj se v njegovo palačo spravi nekaj brzostrelnih topov in bolj kot kdaj zbira okolu sebe zvesto mu telesno stražo, takozvani Hamidje-polk.

Sultan pa je tudi članom svoje rodbine prepovedal, da ne smejo preintimno občeovati z mladoturškim odborom in tudi odboru na primeren način naznanil, naj princev ne poseča prepogosto. Napravil pa je vladi drugo uslugo: podaril je državi neko svoje posestvo, ki na leto doprinese en milijon, kot jamstvo za novo posojilo 80 milijonov K, ki ga je vlada najela v Parizu. Emisija bo v obligacijah v nominalni vrednosti 85 fr. in se bo obrestovala s 4½%.

Nove volitve delajo mladoturškemu odboru precej preglavic. Zdaj izkušajo pridobiti si vpliva pri princih, zlasti pri prestolonasledniku Rešad-effendiju. Z mladoturki je v tesni zvezi tudi princ Sabba-Edin, ki je zelo inteligenten, tolerant in tudi praktičen človek. Živel je osem let na Francoskem in se v ustavem in in upravnem življenju dobro izpozna.

Iz Makedonije ne dohajajo ravno prepoznata poročila. Grki in Bolgari so se že začeli daviti med seboj. V Mali Aziji se ljudje branijo plačevati davke.

Abdul Medjid, sin rajnega sultana, se je nedavno nasproti dopisniku lista »Petit Parisien« nekoliko nepovoljno izrazil o novem režimu. Mladoturki so ga zaradi tega jeli oistro napadati. Abdul Medjid pa, neustrašen moč, je poslal mladoturškemu glasilu »Taninu« protestno izjavo, kjer pravi dobesedno tudi to-le: »Če boste mladoturki namesto da bi varovali ustavno zajamčeno osebno svobodo, nadaljevali s tem, da boste posamezne osebe preganjali, vedite, da bo ves osmanski narod kakor en moč vstal, da me varuje!« — Abdul Medjid je namreč pri ljudstvu zelo priljubljen.

Splošna stavka kranjskega papirnege delavstva.

Ko je pričelo stavkati papirno delavstvo, je »Leykamova« družba pisala raznim osebam pisma, v katerih je trdila, da ji ni nič znano o tem, da bi se kje izboljšale plače delavstvu. Trdila je nadalje, da vlada na svetovnem trgu kriza in da bo treba celo misliti na to, da se znižajo delavske plače. Na vse to se je odgovorilo na nedeljskih shodih »Slovenskega katoliškega delavskega društva« minulo nedeljo. Družbi se je dokazalo, da v svojih pismih ni opisavala položaja tako, kakor je v resnici. Nedeljske shode je obiskalo delavstvo polnoštevilno tako pri Št. Lenartu, kakor tudi pri Devici Mariji v Polju in na Preski. Osobito na Preski je bil nedeljski shod pomemben zato, ker sta došla na shod družbina poverjenika uradnik Kopp in gospod višji delovodja. Ker sta gospoda želela, da prideta na shod, se jima je tudi prej naznanilo, da se jima ni treba ničesar bati. Vlada je na shodu tudi najlepši red. Dasi ju je shodov predsednik pozval k besedi, se nista oglasila. Imela sta pa priliko, da poročata družbi o resničnem položaju stavkajočega delavstva, ki je soglasno sklenilo, da štrajka naprej. Na shodu smo opazili tudi pisatelja župnika Finžgarja, župana Šusteršiča, svetnika Brenceta.

Trditve »Leykamove« družbe, da se delavstvu ne izboljšavajo plače in da se slabo godi papirni industriji, je ovrgel Moškerc. Rekel je: Družba je trdila, da ji ni nič znanega, da bi se bile delavstvu plače kje izboljšale. Misli se mora na to, kako da bi družba plače znižala ob sedanjem stanju papirne industrije. Sicer Leykamova družba zna plače svojemu delavstvu znižavati. Saj se je ravno danes dognalo, da je družba lani v večki papirnici znižala nekemu delavcu, ki dela v tvornici že 37 let, od 2 K 20 h na 1 K 70 h na dan. Čudno je, da se sklicuje družba na to, da ji ni znano, da bi se kje plače delavstvu izboljšale. Saj bi morala biti poučena, kakšen da je dejanski položaj med papirnim delavstvom. Letošnja št. 7/8. »Sociale Rundschau«, ki jo izdaja c. kr. statistički urad trgovskega ministrstva, objavlja izkaz o stavkah drugega četrletja 1908. Izkaz navaja, da je stavkalo v neki papirnici 207 delavcev, ki so zahtevali zvišanje plač in znižanje delovnega časa. Izkaz navaja, da so dejansko dosegli izboljšanje plač in pa znižanje delovne dobe. Tako slabo je poučena »Leykamova družba« o položaju papirnege delavstva.

»Leykamova družba« je nadalje trdila, da se papirni industriji godi slabo. To tudi ni resnično. Izvoz papirja čez Trst ni padel. Nasprotno je resnično. Lani se je izvozilo v prvem semestru čez Trst 190.864 q, letos pa 203.887 q papirja. Nadalje se sklicuje »Leykamova družba« na gospodarsko krizo. Po kapitalistiških listih se pa zadovoljno trdi, da po krizi srednja Evropa ni trpela. V srednji Evropi

ima pa slučajno svoj sedež tudi »Leykamova družba«, ki se je popolnoma po potrebnem sklicevala na krizo.

Uradništvo »Leykamove družbe« pozizkuša ves čas stavke, da bi jo zlomilo. Čudno to. Saj je uradništvo in nadzorovalno osebje ravno tako le v službi družbe in bi moralo pravzaprav složno biti z delavstvom. Drugod v Nemčiji se druží v obrambo svojih pravic tudi že tvorniško tehniško nadzorovalno osebje, pri nas še niso prišli tako daleč.

Na vseh shodih se je izjavila tudi zahvala gospodu županu Dimniku za njegov možati nastop ob stavki za delavstvo tako nasproti oblasti kakor tudi nasproti »Leykamovi družbi«.

AVSTRO-OGRSKA.

Nadaljne aretacije Velesrbov.

V soboto so zaprli v Topuškem Srbe, trgovca Pero Vujaklija, Dmitra Miljeviča in Jajo Živkoviča. Včeraj so v Zemunu zaprli šest srbskih visokošolcev in enega Srba iz Bosne.

Dozdaj so zaprti in zaradi veleizdaje obtoženi sledeči Srbi: Adam Pribečević, Valerian Pribečević, Pero Bekić, Simo Živković st., Simo Živković ml., Mihajlo Čorić, Stevan Radovanović, Stevan Kačar, Pavo Matijašević, Tanasije Oblaković, Joco Oreščanin, Milovan Milovanović, Antonije Srnić, Vaso Lukač, Nikola Milić, Gjuro Jovanović, Petar Petrović, Mitor Ervačanin, Dušan Ervačanin, Mojo Ervačanin, Gjuro Herak, Glišo Lazić, Pero Vujaklija, Dmitar Miljevič, Gajo Živković. Torej 25 in v včeraj v Zemunu zaprtimi 32.

Schraffl za ojačenje meje.

Poslanec Schraffl je imel več shodov, na katerih se je pečal z obrambo meje nasproti Italiji. Naglašal je, da so italijanske obmejne utrdbe nasproti Tirolski jačje kakor avstrijske. Nujno potrebno je, da se pomnože vojaške čete na Tirolskem. Osobito na južno Tirolsko se mora obratiti pozornost, ker hočejo imeti Italijo do Brennerja.

Češki deželni zbor.

V Pragi so zborovali 14. t. m. nemški radikalni poslanci o skupnem nastopu nemških poslancev v češkem deželnem zboru. Sklepi so zaupni. Popoldne so pa zborovali zastopniki nemških deželnozbornskih strank. Poročal je nemški minister-krajan Prade. Nemški radikalni poslanci so sklenili, da se zavzamejo za skupno zvezo nemških dežel. poslancev. Pri ministrskem predsedniku Becku je deputacija, ki jo je vodil državni poslanec Nemeč, povprašala, kakšno stališče zavzema vlada glede na volivno preosnovo deželnege zbora. Beck je izjavil, da so izdelali nov načrt, ki ga v najkrajšem času ministrstva odobre. Vlada ne mora opustiti interesnih kurij. Pač pa naj dobe volivno pravico oni, ki še ne volijo v deželni zbor. Ustanovila naj bi se kurija, v kateri naj volijo oni, ki ne volijo v ostalih kurijah. Izjavil je, da se bo ravnal po razmerah glede na predložitev volivne preosnove za češki deželni zbor.

Ogrski katoliški shod.

Dne 13. t. m. je na ogrskem katoliškem shodu v Budimpešti govoril grof Majlath, ki želi v svojem otvoritvenem govoru, naj bi sledili sedanjemu še večji in sijajnejši katoliški shodi. Vršilo se je tudi slavnostno zborovanje v proslavo zlate maše sv. očeta. Popoldne se je vršil za Nemeč poseben katoliški shod. Dne 14. septembra se je nadaljeval ogrski katoliški shod. Govorila sta podpredsednik ogrskega državnega zbora Rakovsky in grof Ferdinand Zichy.

Srbsko-hrvaška koalicija.

Izvrševalni odbor srbsko-hrvaške koalicije je sklenil, da v kratkem skliče skupno sejo srbsko-hrvaške koalicije, v

kateri se bo sklepalo, kako organizirati odpor proti sedanjemu brezpravnemu vladnemu načinu na Hrvaškem.

Komenskega šola na Dunaju.

Pri vpisavanju v češko šolo Komenskega na Dunaju je bilo odklonjenih več sto otrok, ker je zmanjkalo prostora.

Cesarske vaje na Ogrskem.

Za cesarjev sprejem v Veszprimu je že vse pripravljeno. Vse hiše so okrašene z zastavami. Večina generalov je že došla v Veszprim.

SESTANEK AEHRENTHALOV Z IZVOLSKIM.

»Politiška korespondenca« piše, da Aehrenthalov sestanek z Izvolskim ovrže one trditve, češ, da si nasprotujeta Rusija in Avstrija glede na Turčijo, medtem ko dejansko obe državi želita, da se vzdrži prijateljska harmonija med obema državama.

SOCIALNODEMOKRAŠKI STRANKIN SHOD V NORIMBERGU.

Na strankarskem shodu nemške socialne demokracije v Norimbergu so sklenili, da se razpravlja o dovoljenju proračuna po socialnodemokraških poslancih na Bavarskem in na Badenskem zase. Poroča naj Bebel, besedo dobila tudi 1 bavarski in badenski sodrug. Shod je pozdravil v imenu angleške socialne demokracije Onelch iz Londona, v imenu avstrijske socialne demokracije pa Winarsky. Bebel namerava predlagati glede na dovoljenje proračuna resolucijo, ki odklanja vsako politiko, ki podpira obstoječi državni in družabni red. Ker pomenja odobritev proračuna zaupanje vladi, se mora odkloniti nasprotni vladi vsak proračun. Dovoljenje proračuna v bavarskem, bavarskem in württemberskem deželnem zboru nasprotuje sklepom v Lübecku in v Draždanih.

K VOLITVI SRBSKEGA PATRIARHA.

Radikalci so sklenili, da bodo vsi glasovali za Lukijana Bogdanoviča, ki je kandidat ogrske vlade.

Dnevne novice.

+ **Upravištvu »Slovenca«, »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«** se je z današnjim dnevom preselilo v svoje nove prostore v »Katoliški tiskarni«, Kopitarjeve ulice številka 6, pritličje levo, kjer se dobivajo in plačujejo zgoraj navedeni časniki ter naročajo inserati za te liste.

+ **Dalmatinska železnica.** Priprave za zgradbo proge od avstrijske meje na Kranjskem do avstrijske meje v Dalmaciji so že dovršene. Načrte pregledajo še v Budimpešti, nakar se vrši ogled 30. t. m. Po Hrvaškem bo proga normalna in ne ozkotirna, kakor so svoj čas poročali iz Budimpešte.

+ **Nemško politično društvo za Istro.** V Opatiji sta ustanovila uradnik »Kranjske stavbinske družbe« Tölpl in trgovec Heintl društvo z naslovom »Deutscher Gemeinde-Verein in Abbazia«. Glavni namen društva bo, ugotoviti nemštvo v Liburniji. Potem pa pride ostala Istra na vrsto. — Nemci imajo zdaj že v Opatiji v svojih rokah zdraviliško komisijo, upravo električne železnice, tiskarno in svoj list, ljudsko šolo, gledališče itd. Naj bi se vendar združili obe avtohtoni narodnosti proti temu nevarnemu tujemu navalu!

+ **Za »Slovensko dijaško zvezo«** so darovali: Preč. g. Josip Brajec, župnik na Trati, 4 K. — Hranilnica in posojilnica v Cerknem 50 K. — Preč. g. Janez Kalan, župnik v Zapogah, 100 K. — Vsem cenjenim darovalcem najsrčnejša hvala! Bog jim povrni!

+ **Nesramnost,** da ji kmalu ni para, je zagrešila celjska »Domovina« od 14. t. m., list, ki svojo malopomembnost skuša odvagati s tem večjo brezstidnostjo. Tako n. pr. piše zdaj, da se je »neka velika klerikalna glava« pred kratkim javno pohvalila, da dobiva za svoja agitatorična potovanja za »Kmečko zvezo« 20 kron dijet na dan iz sklada »V prid obmejnemu Slovincem«. Iz tega denarja da se tudi plačuje »klerikalna propaganda v Trstu«. — Pozivljamo »Domovino«, da nemudoma objavi ime tiste »velike klerikalne glave«, ki se hvali, da dobiva dijele iz omenjenega sklada! Kar se pa Trsta tiče, bodi deficitni »Domovini« povedano, da imajo oni sami denarja dovelj in ga ne rabijo iz sklada »Obmejnemu Slovincem«. Sicer pa, kar z imeni na dan! »Domovina« naj bo prepričana, da so posli S. K. S. Z. čisti in da bo položila tudi o skladu »Za obmejne Slovence« račune na svojem občnem zboru. Ti posli so gotovo poštenješi kot oni, ki so se zgodili z nekimi nabiralniki neke druge družbe!

+ **Iredente ni!** Ko so se dalmatinska sokolska društva iz Sušaka vračala te dni v Zader, so jih ondi Lahi sprejeli z žvižganjem, protiaustrijskimi vzkliki in z noži po starodavni kalabreški navadi. Nekega

prostovoljca so v morje vrgli, nekega učitelja na glavi težko ranili itd. Policija je kakor vedno ščitila junake nožev. Slavnj župan Ziliotto je kajpada odobral početje svojih ljubljencev. Predno so prišli Sokoli, so Lahi širili po Zadru sledeči oklic: »Someščani! V tem času preganjanj in nasilij od strani oblastev se je s privojenjem namestništva dovolilo, da prihodnji ponedeljek stopi v našem mestu na kopno banda barbarskih sokolov in vzbudi spomine na grozodejstva, izvršena pred dvema leti. Toda če se namestništvo kaže v vedno bolj avstrijski luči, če tujinska predrznost zida na brutalno moč in hoče uničiti našo stoletno kulturo (!), spomnite se na zaničevanje, ki ste ga vedno kazali nasproti barbarskemu sovražniku in postavite se energično v bran. Krivico vračajte s krivico, žaljenje z žaljenjem, da bo italijanski značaj našega mesta ostal čist in neomadeževan! Someščanje! Hrabro branite Zader in zaslužili si boste aplavz vseh civiliziranih narodov!« Avstrijski upravi se godi v Dalmaciji čisto prav, saj je sama z ljubečim negovanjem vzgojila sovražnika.

— **Nesrečen zabodljaj.** Gostilničar Janez Petrič, katerega je žena v soboto zvečer v Gumnišču zabodla, kakor sem včeraj poročal, je danes popoldne umrl. Ženo so pa odpeljali v bolnišnico. Ranjki je ženo večkrat pretepaval. V soboto je postopal prav kruto z njo, jo precej poškodoval na glavi; ona pa v obupnosti, ko je lupila krompir za večerjo, se je branila, in ko je imela ravno nož v roki, ga je v nepremišljenosti in naglici zasadila mu pod rebra.

— **Sekundarijevo mesto** je oddati s 1. novembrom v cesarice Elizabete bolnici v Novem mestu. Plača 1000 kron, prosta hrana in stanovanje v bolnici. Slovenskega jezika zmožni doktorji vsega zdravilstva se na to službo opozarjajo s pristavkom, da je tozadevne prošnje vložiti do konca septembra t. l. pri načelnikstvu zdravstvenega zastopa novomeškega.

— **Pogrešanka.** V nedeljo, 6. t. m., je nevidoma odšla od doma vdova Alojzija Javoršek iz Zavrha pri Trojanah. Menda se je revi omračil duh. Prosi se, če jo kdo zasledi, da sporoči županstvu v Trojanah ali župnemu uradu v Št. Gotardu. Žena je stara 47 let, je srednje velikosti, precej močna in rdeča v obraz.

— **Mihael pl. Urbančič umrl.** Predsednik trž. dež. sodnije v pok., g. Mihael pl. Urbančič je umrl včeraj nagle smrti. Smrt ga je zalotila na potovanju. In čuden slučaj je, da je ravno za včeraj napovedal svoj povratek v Trst. — Pokojnik je bil rojen v Brestjah pri Kojskem.

— **Grozna nesreča na jeseniškem kolodvoru.** Z Jesenic se nam poroča: Včeraj pri večernem vlaku iz Celovca je bil neki potnik iz Bosne povožen. Pripeljal se je s hčerko in sorodkinjo z Bleda in ko izstopi in hoče progo prestopiti, zagrabil ga je počasi vozeči stroj in ga popolnoma zmečkal. Smrt je bila takojšnja. Akoravno je to prvi slučaj, odkar je na Jesenicah velikanski promet tujcev, ne smemo ga smatrati kot neprevidnost tujca in v njegovo krivdo, temveč posledica je to nedostatkov na tej postaji. Če pomislimo, da je v poletju in zgolj od nedeljah na tej postaji na tisoče potnikov, ko opoldne štiri vlaki enakočasno sem dospejo in tudi zvečer, vsled česar nastane neizrečna gnječa, čudimo se, da se ne pripeti več nesreč, kajti varstvenih naprav ni; osobje železnice je pa nesposobno ta naval ljudstva pravilno voditi na primerne prostore. Še mnogo drugih nedostatkov bi navedli. Dobro bi bilo, da se naši gospodje poslanci na pristojnem mestu pritožijo, da se tako malomarno izvršuje varstvo potujočega ljudstva posebno na Jesenicah.

— **Zastrupiti** se je hotel v Zagrebu krojaški pomočnik Josip Sedlar. Nezvestnega so ga pripeljali v bolnišnico.

— **Važna iznajdba v železničarstvu.** Železniški strojnik Vinko Mosnarič iz Doboja je iznašel pripravo, ki se jo pritrdi na počeno ali zlomljeno prožnico, tako da se lahko pelje vlak čez poškodovano mesto brez nevarnosti in zamude. Iznajditelj si je dal aparat patentirati ter ga je za drag denar prodal raznim tujim državam.

— **Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v metliškem sodn. okraju** je naklonila občina Gradac za letošnje leto znaten prispevek 50 K, za kar se ji izreka najtoplejša zahvala; naj bi našla še mnogo posnemalcev v korist ubogi deci najbednejšega kranjskega okraja. — Ker vsled neugodnih razmer ni bila možna udeležba pri pogrebu prerano umrlega g. dvornega svetnika Ludovika Golie, rojenega Metličana, in mestu venca na njegovo krsto, so žarovali imenovanemu društvu gospodje monsignore Franjo Dovgan in okrajni sodnik Fran Regally po 3 K, ravnatelj Leopold Gangl, sodni pristav dr. Fran Pichler, sodni kancelist Josip Vovk, oskrbnik

Davorin Vukšinič in okrajni zdravnik dr. Rudolf Weibl po 2 K, sodni pristav dr. Fr. Bicek in poštar Franjo Guštin po 1 K. — Društveni odbor posreduje tudi šoli odraslim otrokom vsakovrstna učna in službena mesta v dobrih, zanesljivih hišah in nadzira take nedoletnike še prav posebej. Da se mu omogoči to svojo dolžnost izvršiti v kar največji meri, se je obrnil na vse merodajne činitele okraja, da mu izvolijo sporočiti imena takih nedoletnikov in imena onih učnih mojstrov, gospodarjev itd., ki so pripravljeni sprejemati društvene varovance v svoja mesta; s to prošnjo se s tem obrača tudi na vse p. n. trgovce, obrtnike, rokodelce itd. zunaj okraja, da izvolijo društvu naznaniti morda izpraznjena mesta, katera bi hoteli podeliti pridni, nadarjeni in zanesljivi belokranjski mladini v njeno, pa tudi v svojo korist, ker hoče odbor zastaviti vse svoje moči, da njegovi priporočenci povsem zadovolje svoje mojstre in gospodarje. — Okrajni zdravnik dr. Rudolf Weibl je vsled odbo-rove prošnje drage volje prevzel brezplačno zdravljenje neimovite metliške dece; bodi mu izrečena najiskrenejša zahvala na njegovih blagodušnostih, s katero hoče skrbeti za telesni blagor društvenih varovancev.

— **Kipar Branislav Dešković** je nedavno razstavil v pariškem »Salonu« svoji deli: »Vprežni konj« in »Dva starčka«. Francoski kritiki in umetniki zelo hvalijo ti deli mladega hrvaškega kiparja.

— **Ribarsko zadruho** so osnovali v Solinah in Velem Ratu v Dalmaciji.

— **† Adam Mrak.** Dne 9. t. m. je umrl v Gorici odvetnik dr. Adam Mrach v starosti 84 let. Pokojnik je bil veteran italijanske liberalne stranke istrske. Skozi več let je bil župan pazinski in predsednik italijanskega političnega društva. Zadnja leta je preživel v Gorici.

— **Glasbeno društvo »Zvezda«** v Kopru priredi koncertno veselico dne 20. t. m. v gostilni g. Babuder (Al' merlo vecchio). Ker se ravno ta dan radi sejma nahaja tu v Kopru mnogo Kranjcev, lesnih trgovcev, sklenil je odbor društva »Zvezde«, da se uprav radi njih priredi koncertno veselico, da ne bodo ta dan tu samevali in se dolgočasili, marveč da se malo skupno povesečimo in razvedrmo. Bratje Kranjci! Nimamo Vam nuditi bogve kaj posebnega, ker naše skromne razmere in še skromnejše število koprskih Slovencev kaj posebnega tudi nuditi ne morejo, pač pa Vam nudimo svojo bratsko roko, svojo bratsko gostoljubnost in ljubeče srce ter Vam kličemo: Na veselo svidenje in dobro došli!

— **Vsled zastrupljenja krvi** je umrl v Trstu Andrej Kastrin.

— **Tisti gospod, ki se je klatil** pred dnevi po Dolenjskem in »fehtal« po župniščih ter se predstavljal za Štajerca med. Arnškega, se klati sedaj po Štajerskem in se predstavlja za »Zarjana« pod raznimi imeni. 13. t. m. je hodil po Savinjski dolini. Opozarjam čč. duhovščino, da pazi na takšne vagabunde in jih spravi, kamor spadajo. Dotičnik je srednje rasti, ima črne brke, že malo sive lase in je rodom Hrvat, a se mu narodnost ne pozna, ker zna dobro slovenščino.

— **Žalostno smrt** je storil zidar Jožef Bamin v Trstu. Vsled veselja, da se je sin vrnil od vojaških vaj, je šel pit in se tako živinsko napil, da je doma kmalu izdihnil.

— **Iz Paradiža** se nam piše: V Paradižu je tako prijetno, da je že 30 otrok pobegnilo. Ker ni preskrbljeno ne za red, ne za snago, so nastale take razmere, da so obžalovanja vredni vsi paradižarji. Otroci so nekaj časa sadje klatili pri sosednih kmetih, kar pa ni zbudilo posebnih simpatij do Paradiža. Jako žalostno izgledajo v Paradižu — stranišča. Najbrž uidemo pred koncem počitnic iz Paradiža še mi, ki smo prestali doslej.

— **Smodnik za streljanje proti toči podražen.** C. kr. vojno ministrstvo je doslej dajalo vinogradnikom smodnik za streljanje proti toči po nižani ceni. Zdaj pa objavlja c. kr. vojno min., da ne bo več dajalo smodnika po nižani ceni, ampak le po tarifni ceni, ker se je baje prepričalo, da to streljanje nič ne koristi in se je v zadnjih letih začelo opuščati.

— **Imeniten lov na gamse** se je vršil od 31. avgusta do 5. septembra, skupaj šest dni, v Kamniških planinah. Udeležil se je lova pod spretnim vodstvom dr. Schmidingerja knez Hugon Windischgrätz s tremi sinovi in njegov 81 let stari stric knez Ernst s sinom knezom Otonom in Karolom. Čeravno je bilo v tork in soboto vreme do kraja neugodno, nevihta z nali-vom in treskanjem, niso noben dan prenehali, marveč s čudovito vztrajnostjo lovili. Zato je pa tudi obilen plen plačal njih trud. Padlo je vsega skupaj 42 kosov, vmes lepo število starih visokorogatih kozlov, za nameček še par srn in planinska jerebica. Slava prvašča je to pot doletela mladega princa Alfreda, ki je pogodil tri naj-

večje kozle, pa tudi vsi drugi lovci, vse-vkup devet po številu, so se odlikovali z dobrimi strelji. Najtežji divji kozel je tehtal iztrebljen 36 kilogr. Celó starček knez Ernst s svojimi 81 leti je ustrelil dva lepa kozla in je bil neizrečno vesel častnega uspeha. Mladi princ Edvard, ki študira z bratom Alfredom na slavnem jezuitskem zavodu v Feldkirchu na Predarliskem, je ustreljenega gamsa dve uri daleč nesel s planine v Bistrico. Vso divjačino je prevzel trgovec Grašek v Kamniku. P.

— **Novo bojno ladjo »Erzh. Franc Ferdinand«** spuste v morje 30. t. m. ob 11. uri dopoldne. »Krstila« bo ladjo nadvojvodinja Maria Annunziata. Prvotno je bilo določeno, da bo krstila ladjo soproga prestolonaslednikova, kneginja Hohenberg, toda se je to moralo opustiti, ker kneginja pričakuje veselega dogodka.

Štajerske novice.

š Slovensko kat. akad. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu naznanja tovarišem abiturientom, ki žele vstopiti v društvo, da daje glede študij na graški univerzi in glede življenja v Gradcu rade volje informacije društveni tajnik Pavel Rupnik, stud. iur. v Št. Vidu nad Ljubljano.

š **Naš hotel v Celju.** Z dnem 16. septembra je prešel hotel »Pri belem volu« v last »Ljudske hranilnice in posojilnice v Celju«. Od tega dne vodi hotelsko podjetje najemnik »Ljudske posojilnice« gosp. Jakob Trontelj iz Ljubljane. Hotel ima kakih 30 sob za potnike, 3 gostilniške sobe, veliko dvorano in vrt za goste ter fijkakarijo z 12 konji. Od prvega oktobra naprej bo imeia v hotelu tudi »Ljudska posojilnica« svoje uradniške prostore.

š **Nemške surovosti v Ptuju.** Iz Ptuja se poroča, da so v nedeljo nemški suroveži napadli tudi župnika Treiberja, ga strahovito pretepli in mu raztrgali vso obleko. V nedeljo popoldne se je pripeljalo iz Maribora nekaj kmečkih ljudi, večinoma ženske, katere so šle na romanje v Ruše. Burši in njih pomagači so kmečke ljudi napadli, jim vzeli križ, ga teptali z nogami ter pljuvali po njem. Zvečer se je na vlaku spravilo 4 do 5 akademikov v poseben oddelek, burši so vreli v isti vagon, pogasili luč in v temi udrihali s palicami in suvali po njih. Da bi jih v temi tem lažje in mirneje tepli, so potegnili za vrvi in dali znak za alarm, da se je vlak ustavil! Slovenci pa so morali, da se rešijo pred napadalci, sredi proge poskakati iz vlaka ter peš korakati proti bližnji postaji, da si tako rešijo življenje!

š **Novice iz Trbovelj.** Poročili so se: Bebar Jožef, posestnik in gostilničar pri Sv. Urhu, z Justino Kosmovo iz Retja; g. Bajde Ivan, učitelj na Dobovcu, z Ano Rožajevo iz Lok. — Umrl je Matej Kosem, posestnik v Retju, star 71 let.

š **Požar.** Iz Selnice ob Dravi se nam piše: V pretečenem tednu je požar uničil stanovanje in gospodarsko poslopje gospoda Ivana Kope v Janževem vrhu. Posestnik je zavarovan.

š **Poštna vest.** Iz Št. Ilja v Slov. goricah se nam poroča: Pri tukajšnjem poštnem uradu se je uvedlo na teden šestkratno dostavljanje poštnih pošiljatev.

š **Vsled strele** se je užgala viničarija g. J. Majhena pri Sv. Marjeti na Pesnici. Posestnik ima škode 1600 K in viničar A. Ferik 250 K. Posestnik je bil zavarovan za 700 K.

š **Poroka.** V radgonski farni cerkvi se je poročil davčni asistent Emil Dernač iz Sv. Lenarta z gdčno. Olgo Grollnig iz Radgone.

š **Sodnim kancelistom** sta imenovana gg. Martin Peu za Sevnico in Ivan Vuk za Marenberg.

š **Napačni poročnik.** Častniški sluga Pečovnik je predzadnjo nedeljo hotel igrati vlogo poročnika. Pripeljal se je srečno do Pragerskega. Tam pa je imel smolo. Orožniški postajevođa Romih na Pragerskem ga je namreč ljubeznivo opomnil, da mu naj poda izkaznico. Na to zahtevo je Pečovnik pokazal vso svojo grobost in je orožnika še ozmerjal. To svojo turo premišljuje sedaj Pečovnik v ječi.

š **Ob priliki velikega jesenskega sejma v Gradcu** se znižajo cene osebnih vlakov na južni železnici za polovico.

š **Na mestni c. kr. višji realki v Mariboru** se vrši vpisovanje učencev 16. septembra od 8. do 10. ure v ravnateljevi pisarni. Pismene sprejemne skušnje se sprejemajo isti dan od 10. do 12. ure.

Ljubljanske novice.

LJUBLJANSKA CESTNA ŽELEZNICA.

Našim bravcem je znano, da ljubljanska občinska uprava pač ni taka, kakršna bi morala biti in kakršna bi tudi lahko bila, če bi res naš občinski zastop deloval s pravo vnamo, požrtvovalnostjo in

odločnostjo za blagor slovenske prvostolice, bele Ljubljane. Ni naš namen, da pregrevalimo napake slavne naše komunalne uprave, ki smo jo že tolikrat opozarjali na to, kar ni prav. Hočemo danes posvetiti v neko zasebno podjetje, ki je sicer samostojno, a le zelo, zelo odvisno od ljubljanske občine. Ljubljansko poulično železnico, kratko »Električno« mislimo.

Splošno znano je, da je naša »Električna« neznansko draga. Znano tudi, da bolj nerodno »Električne« niso mogli izpeljati, kakor so jo, zato pa tudi ne izkazuje ugodnih računskih zaključkov kljub pretirano dragim voznim cenam.

Naj bi pa že »Električna« vsaj v narodnem oziru bila pravična Slovincem. Pa ni. Nočemo zabavljati čez dvojezične napise na električnih vozih, dasi ima praška elektriška samo češke napise kljub temu, da prebiva tako v Pragi kakor na Češkem veliko več Nemcev, kakor v Ljubljani in pa na Kranjskem. Grajati nečemo slovensko-nemških vožnih listkov, ki jih je dovolil »Električni« ljubljanski občinski zastop, ki mu načeljuje dični Vseslovan Ivan Hribar. Čemu bi se jezili in grajali, da je v notranji službi »Električne« uvedeno samonemško poslovanje, da je službeni jezik uslužbencev »Električne« seveda nemščina, da se trpi slovenščina edinole v občevarstvu uslužbencev »Električne« s slovenskimi potniki. Če je to prav Slovanu vseh Slovanov, ljubljanskemu županu in glavnemu zastopniku banke »Slavijske« Ivanu Hribarju, zakaj bi mi grajali strogo samonemško notranje poslovanje »Električne« v slovenski Ljubljani. Sicer se nam zdi res čudno, da trpi vse to ljubljanski občinski zastop, v katerem sede zgolj pristaši slovenske narodno-napredne stranke, mi pa nismo vzrok, da trpe vse to pri »Električni«, kar smo navedli.

Res, da upošteva na zunanaj »Električna« enakopravnost slovenščine z nemščino. A ne popolnoma. »Električna« daje nekaterimkom prosto vožnjo, a legitimacije, oziroma proste vožne listke pa izdajajo v samonemščini. In s takimi samonemškimi legitimacijami se vozijo uslužbenci ljubljanskega mestnega magistrata, kojemu načeljuje Ivan Hribar, ki trpi, da izdaja »Električna« samonemške proste vožne listke, dasi je »Električna« odvisna od ljubljanske slovenske občine.

lj Odbor S. K. S. Z. sklicuje sejo za četrtrek zvečer ob osmih v društvenih prostorih.

lj Slovenski stariši, če resnično ljubite svoje otroke, ne pošiljajte jih v nemške šole, kjer se odtegujejo svojemu narodu. Otrok dobi tam o slovenskem jeziku čisto napačne pojme, češ, da je slovenski jezik le za hiapce in dekle, nemščina pa edino zveličavni jezik. Nemške šole napravljajo iz vaših otrok renegate. Vzglede za to imamo v Ljubljani več kot preveč. Starši, ali vas ne bo bolelo, da vaš otrok zaničuje jezik, v katerem je svoj čas izgovarjal prve, vam tako ljube besede? Starši, ne poslušajte krivih nemških prerokov, kadar silijo vaše slovenske otroke v nemške šole. Ne dajte se begati, da je nemška šola za vašega otroka boljša, kot slovenska; to je neresnica. Kriva je misel, da so otroci le v nemških šolah nauče nemščine. V nemški šoli se otrok pač nauči nekoliko klepetati nemški, ali v slovenščini zaostane; pri najboljši volji ne more niti najnavadnejšega pisma sestaviti v pravilni materinščini. Otrok, stopivši iz nemške šole, ne zna pravilno niti slovenščine niti nemščine. Starši, se-li ne boste tega sramovali? Vaš lastni, slovenski otrok ne zna s 14. leti pisati pravilne slovenščine! Vse drugače je v slovenski šoli; tu napreduje vaš otrok prav lepo v materinščini, uči se spoštovati vas in vaš jezik in poglablja se v njega lepoto. Prav hitro bo pa otrok napredoval tudi v drugih predmetih, kajti on razume svojega učitelja, ki ga poučuje v njemu razumljivem jeziku. Krivo je mnenje, da se otroci v slovenskih šolah ne uče nemščine; to krivo mnenje je tudi vzrok, da slovenski starši pošiljajo večkrat svoje otroke v nemške šole. Učenec, ki je bil do 14. leta v šoli (in do tega leta mora hoditi otrok v šolo), naučil se bode tudi v slovenski šoli toliko nemščine, kot je potrebuje, da se je pri le nekoliko pridnosti in vaji pozneje priuči popolnoma. Starši, če hočete vzgojiti renegate, potem jih dajte v nemške šole; če pa hočete, da ostanejo Slovenci — in to hoteti je vaša narodna dolžnost — tedaj pa vaših otrok nikdar v nemške šole. To zahteva vaša čast in vaš ponos.

lj Za slovenski šolski pouk delavskih otrok. V ponedeljek, dne 14. t. m., zvečer je imelo »Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani« društveno zborovanje v gostilni gospoda Polšaka na Martinovi cesti. Na shodu so poročali Moškerc, Ziller in Mohar. Ziller je v daljšem govoru izvajal med drugim: Vedno se naglašja, dajajte otroke v slovenske šole.

Ljubljanski okoličani, povečini delavci, ki so se naselili v krajih ob ljubljanski meji, bi to radi storili, če bi le mogli. A žali-bog je mnogo staršev, ki pošiljajo svoje otroke v nemške ljudske šole, ker jih po slovenskih mestnih ljudskih šolah odklanjajo. Kaj pomaga vsa agitacija, vse nagovarjanje in pisarjenje po slovenskih listih, da dajajte starši otroke v slovenske šole, če jih pa tam ne marajo. Za svojo osebo, pravi govornik, ne pošljem svojih otrok v nemško šolo, če me prav kaznujejo. Vsekakor pa nikakor ni prav, da v slovenske ljubljanske šole ne marajo otrok okoličanskih slovenskih staršev. V takih razmerah ni čudno, da pošiljajo slovenski okoličanski starši svoje otroke v nemške šole, ker izobrazbo želi vsakdo svojemu otroku, če ga pa ne pošiljaš v šolo, te pa kaznujejo. — Shod je soglasno sklenil, da se vloži tako deželnemu šolsk. svetu, kakor tudi občinskemu svetu stolnega mesta Ljubljane in ljubljanskemu mestnemu šolskemu svetu sledeča prošnja: Ko so se zdaj vpisavali ljudskošolskemu pouku obvezni učenci in učenke v šolo za šolsko leto 1908/09, je bilo odklonjenih nebroj okoličanskih učencev in učenk, katerih starši so jih hoteli vpisati v slovenske mestne ljudske šole. Večina staršev je na to svoje otroke vpisala v nemške mestne ljudske šole, kjer jih niso odklonili, marveč, kakor trde starši, jih z veseljem sprejeli. Kolika nevarnost je to v narodnem oziru, ni potreba, da se naglašja, ker uvidi vsakdo, da se otrok slovenskih staršev v nemški šoli pač ne navzame slovenskega narodnega duha. Glede na navedena dejstva prosimo: Slavni deželni šolski svet, občinski svet (mestni šolski svet) izposlušaj, da se na ljubljanskih mestnih slovenskih ljudskih šolah ne bodo odklanjali šolarji slovenskih staršev z ozirom na dejstvo, da starši potem vpišejo svojo deco v nemške mestne šole, kar ni prav, ker se v takih šolah slovenska deca odtuji svojemu slovenskemu jeziku in svoji narodnosti. — Prošnje je izročil danes odbor »Slovenskega katoliškega delavskega društva« deželnemu odborniku dr. Lampetu in ljubljanskemu županu gosp. Ivanu Hribarju.

lj Preziranje slovenskega jezika na ljubljanskih poštah. Danes sem hotel izvedeti o uspehu reklamacije zaradi neke poštne nakaznice, ker nisem dobil nobenega odgovora na nakaznico. Uradnik mi izroči tako imenovano »vpraševalno polo« nemško. Jaz sem zahteval slovensko polo, a uradnik mi odgovori, da nimajo pri nobenem c. kr. poštne uradu slovenskih tiskovin, odkar se je pred sedmimi leti vpeljala nova manipulacija pri poštah nakaznicah. Ker je to zapostavljanje slovenskega jezika, priobčim to, da store gg. državni poslanci potrebne korake, da se ta krivica popravi.

lj Smrtina kosa. Umrl je danes ponoči hišni posestnik na Poljanskem nasipu, g. Karol Rom. — V Gradcu je umrl c. kr. profesor v pokoju, g. dr. Kajetan Ditti, rojen Ljubljanečan, star 77 let.

lj Slavnost »Ljubljane« se je v nedeljo udeležil tudi državni poslanec dr. M. Laginja. Iz imenika dam je bila v včerajšnjem poročilu pomotoma izpuščena gdčna. Kobi, ki je požrtvovalno delovala v gostilni na galeriji.

lj Jubilejni koncert v proslavo cesarjevega jubileja priredi »Glasbena Matica«.

lj Bojevnikov sestanek od leta 1848. do leta 1878., ki nameravajo praznovati 60-letnico vladanja Franca Jožefa I. ter tudi 30-letnico, odkar so se udeležili bojev v okupacijskih deželah Bosne in Hercegovine, se vabijo na sestanek, kateri se priredi v salonu gostilne g. Ivana Beliča, Dunajska cesta št. 8, dne 17. septembra, ob 7. uri zvečer. — K mnogobrojni udeležbi vabi pripravljani odbor.

lj Poročil se je na Sušaku g. Niko Novakovič z gdčno. Tinko Večerina.

lj Stariši iz Novega Vodmata okoli zelene jame ne vedo zdaj ob pričetku šolskega leta, kam z za šolo godnimi otroci! Šola je tako oddaljena, da jo otrokom obiskovati ni mogoče, vrhtega pa sta šoli v Šmartnem in Tomačevem itak prenapolnjeni. V mesto pa teh otrok ne marajo sprejeti. Pozivljamo merodajne oblasti, da kaj ukrepejo proti temu!

lj Čez štiri leta. Še leta 1904 jo je prisiljenec, 38-letni Anton Krebelj, rodом z Ostrožnega brda, popihal od dela pri zgradbi hiše »Avstroogrške banke« in se ves čas klatil po raznih krajih, ter se preživljal le s tatvinami. Te dni so ga zalotili pri nekem vlomu na Reki in tako je prišel po štirih letih ta nevarni tat zopet pod ključ.

lj Poročil se je Ivan Keber, trgovec, z gdčno. Faniko Mirt.

lj Neusmiljenost. V soboto je v Trnovem nek neusmiljeni fant navezal mački na vrat vrv, potem jo pa obesil na drevo. To mu pa še ni bilo dovolj. Začel je ubogo žival pretepavati in sicer toliko časa,

da je poginila. Ker so baje te zabave fantu že v navadi, mu jih bode izbila iz glave oblast.

lj V Ameriko se je nocoj odpeljalo 15 Slovencev, 10 Hrvatov in 40 Makedoncev, nazaj je pa prišlo 190 Hrvatov in Slovencev.

Iz slovanskega sveta.

sl Ruske vesti. Do 27. avgusta se je od začetka leta v Sibirijo izselilo 501.252 oseb in 59.040 »hodcev«, ki so tja šli, da ogledajo ozemlje za prihodnje izseljence. Nazaj iz Sibirije je prišlo 21.441 izseljenec. Ostali so se udomačili na izbranim ozemlju. Od »hodcev« se je vrnilo 40.689. S tem se je letos skoraj že končalo izseljevanje v Sibirijo. — Rusija ima velik prebitek v enem stanu — namreč v učitelstvu. Na Ruskem je mnogo učiteljev in malo šol. Za vsako boljšo učiteljsko službo prosi na stotine prosilcev, ki prihajajo k šolskim uradom s solznimi očmi ter kažejo na lakoto svojo in cele družine. In učitelji na Ruskem so zelo slabo plačani, zlasti na deželi! Za sedem prostih služb na ljudskih šolah v Moskvi je te počitnice prosilo 590 prosilcev! — Dne 3. septembra je minulo 25 let, kar je umrl odlični ruski romanopisec Ivan Sergijevič Turgenjev, avtor »Lovčevih zapiskov«, romana »Očetje in otroci« itd. Književni proizvodi Turgenjeva so se izredno hitro razširili na Nemškem, Francoskem, Angleškem in tudi pri vseh slovanskih narodih.

sl Bolgarsko narodno gledališče v Macedoniji. Štirideset bolgarskih dramatičnih umetnikov in umetnic, katerim na čelu stojita gg. P. Slavejkov in Josip Šmaha, potuje sedaj po svobodni Makedoniji ter predstavlja razne igre z velikim uspehom.

Razne stvari.

Opera v brezžičnem telefonu. Iz New-Yorka je došel iznajditelj brezžičnega telefoniranja, De Forest sistema, ravnokar na Angleško. Napravil je sedaj priprostejši aparat svojega sistema, ki vsakomur omogočuje, da iz daljave 30 angleških milj iz kakega opernega gledališča po tej telefonski napravi doma posluša operno predstavo. Vsaka naprava bo veljala 70 kron, stroški za telefonsko zvezo z gledališčem pa na mesec ne bodo znašali več kot 5 kron. Poizkusi so se izborna obnesli. Na 30 angleških milj se iz te telefonske naprave sliši glas jasen in čist.

Senzacionalna odkritja o električnih usmrtiljih. priobčuje newyorški zdravnik dr. Gibbons, ki izjavlja, da v večini takih slučajev ne nastopi takoj smrt, ampak da zločinci umro šele pod nožem, ko jih secirajo ali pa v živem apnu. Električni tok da jih samo omami. Gibbons navaja slučaj, katerega je vlada dolgo časa prikri-vala. Nekega črnca, katerega so »električno usmrtili«, so morali pozneje usmrtiti s kloroformom in strihlinom. Zdravnik hoče svoje trditve še temeljiteje dokazati in izvršiti še poizkuse oživljenja.

+ 900.000 uradnikov ima Francoska. Kajpada zato, ker cerkveni rop in laizacija šole zahteva vse polno novih uradniških mest. Ta »napredek« se seveda pozna najbolj pri državnem proračunu in — davkih. Francosko ljudstvo torej bridko čuti na lastni koži to svobodomiselnost gospodarstvo.

Davek na natakarike. Občinski svet v Gentu v Belgiji je sklenil, da morajo vsi gostilničarji, restavratelji in hotelirji, ki imajo ženske postrežbo, plačati od vsake natakarike 250 frankov na leto. Seveda bo pri tem zopet trpelo občinstvo. Zakaj natakarike sedaj vsaki večer pripovedujejo gostom, kako težko bodo plačevale ta davek in seveda pri tem opozarjajo na krožnik, kamor se polagajo darovi za pokritje novega daveka.

»Nemška zveza abstinenčnih žena« neumorno deluje. Vodi jo »Zvezina« ustanoviteljica Otilija Hoffmann v Bremenu. Zveza ima 32 krajevnih skupin, na Saškem in ob Renu pa samostojni »Zvezi«.

Elektriški promet nameravajo uvesti na ruskih progah Peterburg-Moskva, Harkov-Sevastopolj, Peterburg-Varšava in Peterburg-Vilna-Kijev-Odesa.

Veliko ložino slavnost so praznovali nemški Guttemplarji od 24. do 28. julija. Kako so napredovali Guttemplarji v Nemčiji, kažejo sledeče številke: leta 1890 je bilo 386 Guttemplarjev v 13 ložah, leta 1895 875 članov v 32 ložah, leta 1900 9237 članov v 259 ložah, leta 1905 26.049 članov v 736 ložah, leta 1906 28.129 članov v 862 in leta 1907 29.732 članov v 862 in leta 1908 34.362 članov v 941 ložah. In naše protialkoholno gibanje? Zadnji shod zmernosti je bil, če se ne motimo, lani, kdaj pa je zboroval »Abstinent«, smo že pozabili.

Znanost in umetnost.

* Koledar slov.-kat. -narodnega dijaštva izide prihodnji teden. Ker bo njegova vsebina zelo zanimiva in aktualna, opozarjamo nanj že sedaj vse dijake-somišljenike in gospode prijatelje. Cena mu bo 80 vinarjev.

MULEJ HAFIDOVO PRIZNANJE.

Francosko-španska nota veleavlastim naglašja, naj se Mulej Hafid prizna, če objubi, da bo spoštoval algeciraško pogodbo in druge obveznosti ter če bo skrbel za brata Abdul Azisa.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBOROŽENJE PROTI SRBIJI?

Budimpešta, 15. septembra. Z ozirom na velesrbsko agitacijo zlasti v Bosni in Hercegovini je »Neues Journal« izvedel iz visokih vojaških krogov, da letos baje ne bodo razorožili donavske eskadre monitorjev, ampak celo moštvo pomnožili za 200 mož, ki pridejo iz Pulja. Monitorji »Körös«, »Szamos«, »Leitha« in »Maros« bodo odpuli v posavje okoli Belgrada. Ladie imajo na krovu velike množine razstrelivih snovi.

POGREB DR. STJEPANA PL. MILETIČA.

Zagreb, 15. septembra. Z južnega kolodvora so prepeljali krsto z zemskimi ostanki Stjepana pl. Miletiča pred gledališče, katerega pročelje je bilo ovito v črno. Pred gledališčem je govoril slovo upravitelj gledališča, Andrija Fijan. Včeraj popoldne je bil pogreb, kakršnega Zagreb ne pomni. Na tisoče naroda je prisostvovalo pogrebu. Govorila sta ob grobu Gialski in dr. Lazar Car.

SESTANEK AVSTRIJSKEGA IN RUSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Dunaj, 15. septembra. Danes sta se sešla na Moravskem ruski zunanji minister Izvolski in avstro-ogrski zunanji minister Aehrenthal.

PROTI FUZIJI MAŽARSKIH STRANK.

Budimpešta, 15. septembra. Danes je ljudska stranka imela banket, na katerem so poslanci govorili proti fuziji ljudske, ustavne in neodvisne stranke, ker bi ljudska stranka s takim združenjem zatajila svoje principe.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Praga, 15. septembra. Danes so se sešli v češkem deželnem dvorcu vsi deželnozborski klubi. Napram nemškim poizkusom napraviti na nemški strani skupni nastop, hočejo tudi Čehi napraviti v češkem deželnem zboru enoten češki klub.

TURČIJA IN BOLGARSKA.

Carigrad, 15. septembra. Bolgarski zastopnik v Carigradu radi tega ni bil povabljen na diné inozemskih zastopnikov, da s tem Turčija demonstrira zaradi protiturške politike Bolgarije.

DOGODKI NA TURŠKEM.

Carigrad, 15. septembra. Vesti, da sedanji turški veliki vezir odstopi, so neresnične.

Carigrad, 15. septembra. V kratkem se tukaj vrši generalno zborovanje mladoturških odborov, da določijo skupni program.

Carigrad, 15. septembra. V Turčiji je radi slabe letine lakota.

Carigrad, 15. septembra. Na anatolskih železnica je nastala splošna stavka.

MAROŠKE ZADEVE.

San Sebastian, 15. septembra. Španski poslanik je odpotoval v Tanger z naročilom, naj se pripozna Mulej Hafida.

PONESREČENCE NA MORJU POJEDLI KANIBALI.

Berolin, 15. septembra. Kapitan sem došlega parnika »Leopoldville« pripoveduje, da se je parnik »Brügge« ponesrečil. Vsi potniki in mornarji so se rešili na kopno, kjer so jih pa čakali kanibali, ki so jih pobili in pojedli. Moštvo parnika »Leopoldville« je obesilo šest glavarjev kanibalskih plemen.

Poded-vanje. Danes je dognana stvar, da podedujejo otroci vrline — žal — tudi napake svojih staršev. Največkrat dolže zakonski drug drugega, ako se prikažejo pri otroku slaba svojstva. Tako skuša marsikateri soprog dolžiti svoj soprog, da je d-ta podedovalo od nje sladkosnednost, medtem ko mlada mati zopet zatrjuje, da bode malo dete nalik očetu — oslastneš — finosned-z. In to vse zato, ker d-ta radi je Nestljevo otroško moko. Res je pač sladkosnednost in ukusnost naših malih, da hočejo vedno jesti le Nestljevo otroško moko. Sladka papca ugnja seveda vže tretjemu rodu. Sicer pa bode te ljubljence sladkosnednosti gotovo vsak papa in slaherna mama vesela in srečna, ker postanejo malički ob tej sladkosnednosti lepi in močni. Tu je bila teraj podedovanost materine sladkosnednosti in očetovega finojedeža brez napake.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 15. septembra.

Pšenica za oktober	11:38
Pšenica za april	11:66
Rž za okt.	9:39
Oves za okt.	8:98
Koruza za maj 1. 1909	7:36

Efektiv: 5 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 ur v mm
14	9. zveč.	744.3	11.2	sl. jvzh.	del. obl.	
15	7. zjut.	43.8	6.4	sl. svzh.	jasno	0.0
	2. pop	42.1	19.9	sr. jzah.	sk. jasno	

Srednja včerašnja temp. 10.9°, norm. 15.0°

Mesto vsakega obvestila.

Tužnega srca naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je najin iskreno ljubljeni soprog in brat, blagorodni gosp.

Karol Rom

hišni posestnik

v ponedeljek 14. t. m. ob 3/4.9. uro zvečer po kratki bolezni, previden s tolažili svete vere, v 68. letu starosti blaženo v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v sredo 16. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanski nasip št. 14 na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo čitale v več cerkvah.

Dragega pokojnika priporočava v pobožno molitev. 2288

V Ljubljani, 15. septembra 1908.

Marija Rom vdovlj. Gogala, rojena Tschamernik, soproga. — Jožef plem. Rom, major v pokoju, brat.

Zahvala.

Povodom smrti in bolezni moje iskreno ljubljene soproge, gospe

Ivane Gartner

se najtopleje zahvaljujem preč. duhovščini, posebno preč. g. župniku Viškemu za njihovo požrtvovalnost, vsem onim, ki so blago pokojnico v zadnjih trenutkih tolažili, vsem ki so ji med boleznijo storili kako uslugo na ta ali oni način. Za prekrasne darovane vence, gg. poštnim uslužben-
cem za njihovo spremstvo pri pogrebu in vsem onim ki so nepozabno raj-
nico spremili na nje zadnjem potu.

Bog plati! 2283

Rožna dolina, 14. septembra 1908.

Žalujoči soprog.

Iščem

KOMPANJONA

ki more zažoliti 2000 K. Na dan se lahko zasluži do 30 K brez napornega dela. Lahko je tudi kak vpokojeni uradnik ali dama, ki zna brati in pisati. — Naslov pove uprav-
ništvo „Slovenca“. 2—1

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Specialiteta za kadilce.

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN

(Zakonito
zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec
vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 30

HIŠA

s štirimi stanovanji in vrtom v **Sp. Šiški, Planinska cesta št. 190**, se prosto-
voljno proda pod ugodnimi pogoji.

Pojasnili pri lastniku istotam in v pi-
sarni g. dr. Albina Kapus v Ljubljani.
2278 3—1

Razpisana je služba organista in cerkovnika

v Št. Lambertu pri Litiji. Prednost imajo
oženjeni, ki so dobro izurjeni v cer-
kovniški službi, zlasti v zvonjenju. Plača
zboljšana. Nastop takoj. 2282 3-1

Župnijski urad v Št. Lambertu.

Jakob Ogrizek
žup. uprav.

Učni in vzgojevalni

zavod za deklice,

„šolskih sester“ v Trstu

ulica P. Pesenghi šte. 14.

Žurjstna lega, krasen razgled
na Adrijo in okolico, čist zrak,
prostora vrt, novo moderno
opravljeno poslopje, električna
razsvetjava, parna kurjava, ko-
pališče, telovadnica. 2286 14-1

V šolskem letu 1908/9 se
otvori poleg ljudske šole in
trgovskega tečaja

prvi in tretji razred

dekliškega liceja in

gospodinjska šola.

Žrana in stanovanje mesečno
60 K; deklice, ki so samo čez
dan v zavodu 24 K. Šolnina
za ljudsko šolo in trgovski tečaj
po 10 K, za licej 16 K, za go-
spodinjsko šolo 20 K.

Začetek šole 1. oktobra.

Gospodinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v
govoru in pisavi, izvežbana v trgovskem
občevanju s strankami in sposobna repre-
zentovati podjetje, se sprejme. Pogoji
po dogovoru.

Ponudbe sprejme **Jean Schrey,**
Gradišče št. 5 v Ljubljani. 2285 3—1

Ježice

kupuje po najvišjih cenah in prosi ponudb
z vzorci **Aleks. Rosenberg, Gradeo**
2205 **Annenstrasse 39.** 5—5

HIŠA

v Graški ulici v Celju, dva nadstropja visoka,
ki nese vsak mesec 368 K dobička. je ceno na
prodaj. Napeljan je vodovod in plinova luč. Polo-
vica hiše je 8 let še davka prosta. — Naslov pove
2280 upravnništvo „Slovenca“. 4-1

Novo

VINO

Mošt iz belega moškata, belega in rde-
čega grozdja, izdelujemo in prešamo komi-
sijskim potom na račun naročnikov.

Izvršujemo naročila pa tudi na svoj
račun. vse po ugodnih cenah.

Takisto se priporočamo v nakup novega
vinskega žganja.

Podrobnejša pojasnila daje vinska vele-
trgovina trvdka 2261 12—2

Rocco, Ferlan in drug

Rovinj, Istra.

Velika zaloga raznih 2267
slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramo-
fonov in plošč na
razpologo.

Fr. P. Zalec

urar in optikar

Ljubljana,

Starl trg, št. 26.

Mizarske pomočnike

sprejme takoj za stalno pohištvono
2242 in stavbeno delo 4—3

Jakob Homovc mehanično mizarstvo
v Cerknici.

Zidarskega polirja

ki je zmožen samostojno voditi stavbe
2235 sprejme takoj 3 3

Ivan Ogrin oblast. konces. zid. mojster
Karlovska cesta št. 51.

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Špital.-Stritar, ul. 7

Dobi
se
pove

V kuhinji in hiši

se čisti les in kamen, najfinejše in
najpriprostejše tkanine, kakor vse,
kar se sploh umiva najvspešnejše s

Schicht-ovim
milom.

Njegova čistost je zagotovljena s 25.000 kronami

Največja pralnica na Kranjskem in svetlolikalnica

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in zračno sušil-
nico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

Cene so znižane in nižje kot drugod.

Po tej napravi se perilo ne le varje, marveč tudi res čisto
opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne
v štirih dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

2239 3

Morebitne reklamacije naj se naznanijo naravnost meni

A. ŠARC.

Popolnoma izbrana zaloga blaga

za jesensko in zimsko sezono v največji izberi oblek za
:: gospode in gospe, kakor tudi konfekcija za otroke. ::

Čudovito nizke cene!

Angleško skladišče oblek, **O. Bernatovič**, Ljubljana, Mestni trg 5.

Ljubljanske ceste.

Piše se nam in objavljamo:

Ljubljanske ceste so tako vzorne, krasne in snažne, da ne dobiš kmalu kje v kakem velikem mestu glede na popolnost kaj podobnega. Res postavili smo se Ljubljanci z našimi cestami, ko so nas to dni obiskali slovanski časniki, ki brez vsakega dvoma poneso sloves o krasoti ljubljanskih cest po širnih slovanskih ravanih, od mrzle Sibirije doli do toplih dubrovniških čeri, od Krkonoš do Balkana, Soluna in Carigrada. Res, Ljubljana bo proslula po svojih cestah v carskem Peterburgu, Moskvi stostolpi, v staroslavnem Krakovu in po prestolicah mladobalkanskih držav, v modernem srbskem Beogradu in v bolgarskem Sredcu.

Saj pa enakih cesta ne dobiš z lepa po večjih in manjših mestih, kakršne imamo Ljubljanci in Ljubljanke. Kras ljubljanskih cest je Franc Jožefova cesta, po kateri so pohiteli slovanski časniki, da so bili navzoči, ko so položili temeljni kamen Trubarjevemu spomeniku. Vzorna in lepa ter krasna je Franc Jožefova cesta, sploh taka, kakršna mora biti taka cesta, po kateri ti hodita Ljubljanci in Ljubljanke, da se izprehajata po tivoljskih drevoredih, po rožniških šumih in gozdičih, in po kateri tako rad pohiti i ptujec, da se okrepi brez truda in navzije svežega zraka v ljubljanskih nasadih. Preskrbljeno je na tej »lepi« cesti, da je posipana s takimi debelimi kamni, da so v nevarnosti tvoje kosti, če se izpodtakneš nad njimi in da se zvališ po tleh, dasi nisi v »rožicah«. Razumno, da trpe tudi podplati na vzorno posipani Franc Jožefovi cesti. Prav, da skrbi ljubljansko cestno nadzorstvo tako za obrtnike in zdravnike. Hvaležni smo pa Ljubljancem in Ljubljankam mestnemu nadzorstvu tudi za to, ker tako skrbi za zdravje izprehajalcev in izprehajalk po Franc Jožefovi cesti. Znano je, da je trava zdrava. Izčisti zrak, zelena travnata barva ojači oko, še pes se ozdravi, če žre travo, kakor trde ljudje, ki to razumejo. Ljubljanski izvoščaki imajo tudi lepo priliko, da pasejo svoje čile konjičke na pašnikih Franc Jožefove ceste. Res, očarani so morali biti časniki ob krasotah Franc Jožefove ceste in gotovo poneso njen sloves od vzхода do zapada, od severa do juga prostranega slovanskega sveta.

Teh krasot pa ne moreš opazovati na državni, moderno tlakovani Dunajski cesti, na kateri ne vidiš vzorne šute, s kakršno je posipana Franc Jožefova in druge ljubljanske ceste ter ulice. Še travca ne diči državne Dunajske ceste, ki je kljub ogromnemu prometu vedno najснаžnejša ljubljanska cesta.

Nečuvno pa je, kar zdaj počne država na svoji Bleiweisovi, preloženi nekdanji Tržaški cesti. Sicer je cesta vedno snažnejša, kakor ljubljanske mestne ceste in ulice. Zdaj pa popolnoma obnavlja država Bleiweisovo cesto. Najbrže je hotela pokazati slovanskim časniki gostom, kakšne ne smejo biti ceste in ulice. Na Bleiweisovi cesti so odkopali gornjo plast. Nasuli nato debelo šuto, jo lepo poravnali in potlačili s parno cestno tlačilnico. Povrh pa nasuli še droben gramoz, tako da je Bleiweisova cesta, kolikor so jo že obnovili, že za ljubljanske travnate cestne razmere preelegantna, premoderna.

Upamo, da ljubljanska mestna občina ne bo sledila pohujšanju, ki ga daje država po svojih preveč negovanih cestah. Trdno pričakujemo, da obdrže ljubljanske ceste svoj zanemarjen, pardon, idealen travnati značaj. To je tudi neobhodno potrebno, ker bodo naše vzorne ceste in ulice gotovo privabljale v Slovenije prestolico kar nebrojne množice ptujcev. Saj takih modernih cest, kakršni sta državni, Dunajska in Bleiweisova, je po drugih mestih povsod dovolj. Na travnate pa ima Hribarjeva Ljubljana patent. Prosimo gospoda župana, naj ostane glede na zunanjost ljubljanskih cest tak, kakršen je bil, in da kadar se vozi po mestu v svoji kočiji, naj še naprej zadovoljno obrača svoj pogled na travo in na raznolične gramozne in druge kupe, ki ne delajo zanimive zgolj Franc Jožefove, marveč tudi druge ljubljanske ceste. Mi bomo zadovoljni, zadovoljni Ljubljanci, ki jih ne bo motila dolgočasna modernost državnih cest, zadovoljni ptujci in časniki gostje, ker bodo lahko pisali in govorili po svetu, kakšne lepe vzor-cestne ima Ljubljana in kakšne »vonje« vdiha človek na njih, zadovoljen pa tudi Tiček, ker bo namestu trave in čerj po ljubljanskih cestah še naprej lahko zasledoval golobe, kar je pač prijetnejše, kakor pa da skrbi za nebodotrebna moderna znanost mestnih cest in ulic!

Izpred sodišča.

Vola prodal. Živinski trgovec Rade Kapelet iz Ostarije pri Ogulinu doma, se je na sejmu v Slunju ponudil mesarju Fr. Stravs za gonjača, ker je ta kupil enajst volov. Stravs je to ponudbo odklonil, češ, da ima svojega hlapca in nekega drugega Hrvata za gonjača. Tema je dal 20 kron, sam se pa z železnico odpeljal domov. V Ogulinu se je Kapelet zopet vsiljeval hlapcu Majniku za ta posel ter ga končno prepovoril, da mu je izročil vola do Planine in je srečal pri Urbasovi gostilni mesarja Jakoba Bučarja iz Rakeka. Temu je prodal enega vola za 132 kron, izročil ostalih deset volov nekemu fantu, naj jih žene Stravs v Idrijo, on sam jo je pa popihal proti Rakeku, kjer so ga orožniki prijeli. Tem je pravil, da vbelega vola zasleduje, končno je pa le priznal, da je vola prodal. Našli so pri njem še ves skupljeni denar. Za kazen se mu je naložilo tri mesece jače.

Priliko je znal porabiti. Ko ni bilo pri Smoletovi hiši dne 26. junija t. l. nikogar doma, je to priliko uporabil 32 let stari dlnar Jakob Bukovnik iz Trate na ta način, da je vlomil v Smoletovo hišo ter odnesel par čevljev, nikelnasto žepno uro s srebrno verižico z dvema tolarjema, kar odkrito priznava. Bukovnik, ki je bil že opetovano zaradi tatvine kaznovan, je prejel trinajst mesecev težke ječe.

Tovariš ga je izdal. Minulo leto meseca oktobra je bil neki Ivan Zugsberger, bivši prisiljenec, zaradi tatvine, ki jo je izvršil v družbi z nekim drugim tudi izpuščenim prisiljencem, na dve leti težke ječe obsojen. Zugsberger, ki je zdaj zaprt v Gradiški, je izpovedal, da mu je pri teh tatvinah pomagal Aleskander Wagner, klepar iz Wichtwanga, ki je bil z njim ob enem iz tukajšnje prisilne delavnice izpuščen. Pokradla sta v Spodnji Šiški gostilničarki Mariji Erbežnik in v tukajšnjem semenišču, pobrala Viktorju Krageljnu in Andreju Kraulandru nekaj obleke. Skupne škode sta napravila 65 K 10 h. Wagner se je obrnil proti svoji domovini, odtod pa se baje podal na Laško, končno je prišel pa le sodišču v pest, ki mu je odmerilo kot nepoboljšljivemu tatu dve leti težke ječe.

Z denarjem se ni dobro bahati. Posestnik France Kastelic se je v Koprivnikarjevi gostilni nekoliko vpiljal ter se jel bahati z denarjem s tem, da je razkazoval gostom vsebino listnice. To je tudi videl navzoči, že večkrat zaradi tatvine kaznovani delavec Janez Brunšek iz Dragovška. K temu se je prisledel Kastelic, ki je poleg njega zaspal. Ostala sta sama v sobi. To je Brunšek porabil in mu iz listnice izmaknil bankovec za 100 kron, potem pa odšel. Kupil je v Laznikovi trgovini kave in sladkorja in plačal z ukradenim bankovcem, ostanek je pa skril v bratovem podu, kjer je isto noč prenočeval. Brat Jožef Brunšek je drugi dan našel na podu skritih 90 K in jih izročil sodišču. Vzlic temu, da so orožniki našli pri obdolžencu žepni nož, katerega je Kastelic izmaknil, trdovratno taji tatvino in pravi, da si je ta denar prihranil pri trgovcu in gostilničarju Alojziju Minattiju na Igu. Poizvedbe so pa dognale ne le neresničnost te trditve, marveč tudi dejstvo, da je Brunšek kot tedanji Minattijev samostojni poslovođa temu poveril 333 K 52 h, denar pa zaigral. Pa tudi tega dejanja noče obtoženec priznati, vzlic temu, da mu je bilo vse po pričah dokazano. Za kazen se mu je naložilo poldrugo leto težke ječe, potem se bo pa oddal v prisilno delavnico.

Opeharjena požarna bramba. France Pretnar iz Žužemberka je bil za poštarja v Mojstrani. Ker njegov urad ni bil popolnoma v redu, se je nepričakovano vršila revizija poštnega urada. Pri tem se je našlo v blagajni 800 K primanjklaja, katerega je Pretnar takoj povrnil. Ta nepravilnost je napotila vodstvo požarne brambe, da je tudi ono zahtevalo od njega račun, kajti obdolženec je bil blagajnik požarne brambe. Pretnar je dolgo časa odlašal z računom, končno ga je pa le predložil. Izkazalo se je, da znaša primanjklaj 533 K 4 h. Zagovarja se s tem, da je bil v sili ter je s tem denarjem pokrtil poštni primanjklaj. Denar je bil naložen v poštni hranilnici, katerega je Pretnar popolnoma realizoval, pri odborovih sejah je imel pa drugo poštno hranilno knjižico, katero je kazal, da mu niso prišli na sled. Obsojen je bil na en mesec ječe.

Dr. Tomiškov Grško slovnico (cena 3 K) in istega pisatelja **Grško vadnico** (cena 3 K 50 vin.), dalje **dr. Svetine, Verouk** (za V. gimnazijski razred, cena 2 kroni 80 vin.), je odobrilo visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk. Vse tri knjige je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* **Imenik slovenskih muzikalij** je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in ga dološlje na zahtevo vsakemu brezplačno.

* **Katalog antikvaričnih nemških, latinskih itd. knjig** je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Katalog navaja v prvi vrsti večja dela raznih strok n. pr. »Denifle, Luther und Luthertum«, — Schmitt, Erklärung des mittleren Deharb'schen Katechismus, — Schuster - Holzhammer, Handbuch zur bibl. Geschichte. — Zollner, Predigten, — Helmolt, Weltgeschichte, — Karl May, Reiserzählungen. — Oesterr. ung. Monarchie in Wort u. Bild in mnogo drugih knjig. Vsa dela so skoro brez izjeme prav dobro ohranjena, mnoga tudi neprerezana in nova. Katalog je sestavljen v nemškem jeziku, ker je namenjen nemškim antikvarjatom. Bukvarna se mora namreč omejiti vsled pomankanja prestora na slovenski antikvarijat in bo oddala drugojezične antikvarične knjige tem potom. Še predno pa razpošljemo katalog antikvarijatom, je isti na razpolago domačim odjemalcem in prosimo, da ga, kdor se za istega zanima, takoj naroči.

* **Slike naših mož, Vodnika, Slomška, Prešerna in Gregorčiča** v barvah in krasnem okvirju je ravnokar založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Cena za vsak portret v okvirju 7 K 60 vinarjev.

Na prodaj je lepo posestvo

obstoječe iz 2 in pol orala vinograde novega nasada, njiv travnikov in gozda, lepe zidane hiše z veliko kletjo. Cena 12000 K. Primerno za kakega penzionista ali vinotrčca. Več pove gdč. Ana Bauer, p. Pilštanj, Štajersko. 2268 3-2

Slavnemu občinstvu, posebno pa prečasti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlarsko obrt

v Wolfvih ulicah št. 1 nasproti frančiškanske cerkve ter vsa v svo to stroko spadajoča dela kot izdelovanje oltarjev, prižnic, tabernakljev itd. in zagotavlja kolikormožno umetno in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in predloženih načrtih.

Cene zelo zmernel Priznana dovršena dela! 466 Z odličnim spoštovanjem 52-27

Aleks. Götzl podobar in pozlatar.

Dijaki

se sprejmejo za prihodnje šolsko leto na stanovanje in dobro hrano ter pod strogo nadzorstvo. Klavir stoji na razpolago.

Natančnejše pojasnilo daje g. Josipina Lavrenčič, Marije Terezije cesta št. 11, I. nadstropje, vrata šte. 64. 2088 8-4

Zahtevajte zastoj

iz franke moj vešči, bogato ilustrirani glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst izdelanosti, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatin in srebrin, godbenega orodja, izdelanega in usnjatega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikol remont. ura K 5-
izvir. izvir. »Roskopf« pat. ura K 8-
registr. »Adler Roskopf«, nikol. rem. K 7-
mont. s sidra K 5-
Gledin rem. ura »Luna«, kuhinjska K 10-
dvojni plaščem K 10-
metre rem. ura »Glas« K 10-
»dvojni plašč« K 10-
»aklepe, verižica z rločico na K 10-
pazu in karab., 15 gr. teška K 10-
nastik. Fale odloč. ura odloč. s »Luna« kolesejem K 10-
ura s kuhinjske K 8-50, budilka K 2-00, kuhinjska ura K 2-00.
Dosevredelna ura K 2-00.

Za vsako ura šlimo plemenito jamstvo!
Vse ura doloži: Zastojna dovoljena, ali denar nazaj!
1. Prva tovarna za ure Hannu Konrad,
u. iz h. dvojni sešojnik v Mostu (Bräx) 654
Čaško. 2315 1-4

Razpis

Na porodičnem oddelku deželne bolnice je izpraznjena začasna služba pomožne babice

z letno remuneracijo 600 K in 20% draginjske doklade.

Prosilke za to službo naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje

Št. 10497.

do 30. septembra t. l.

2258 3-2

pri vodstvu deželnih dobrotelnih zavodov v Ljubljani.

2257 3

Ob pričetku šol

priloga svojo

velikansko zalogo oblek za dečke in deklice v vseh velikostih po najnižjih cenah.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 9.

Matija Pikel si usoja naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da je prevzel pričetkom septembra dobro znano

restavracijo Aurovih dedičev

Ljubljana, Wolfve ulice št. 12

ter si usoja posebe opozoriti na izborna bizeljska ter sploh štajerska vina.

2227 3-3

Opoldanski in večerni abonement po najnižjih cenah.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom
dr. Ivana Oražna raznovrstno skriv-
ljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake
rame, neenaka ledja i. t. d. se nahaja
na Turjaškem trgu št. 4
: **I. nadstropje.** :

Pojasnila daje dr. Ivan Oražen ob svo-
jih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop.
in od 2. do 3. pop. v Wolfvih ulicah 12.

2140 2-2

2170 15-7

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča

šolske knjige za vse šole :

ljudske, obrtne, meščanske in srednje šole v najnovejših
aprobiranih izdajah. — Izmed novo upeljanih knjig je bukvarna založila :

Tominšek, dr. Jos. Grška slovnica vez. v platno K 3.—.

Tominšek, dr. Jos. Grška vadnica vez. v platno K 3-50.

Svetina, dr. Iv. Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol (V. razred). Prva knjiga :
Resničnost katoliške vere. Vez. v platno K 2-80.

Stroj Alojzij Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške cerkve. Vez.
v platno K 1-40.

Na razpolago ima tudi v raznih izdajah slovenske, nemške,
francoske, angleške, laške itd. slovarje in Schulmannove ter
Freundove prestave in preparacije za latinske in grške klasike.

645

Vinski MOŠT

sladek, pristni beli in rudeč **Br. Novakovič** se toči **Sodnij-**
domači pridelek tvrde **ške ulice št. 4**
in na Rimski cesti št. 5.

SANATOGGEN

prepotrebno kreplivo in osveževalno
sredstvo za vsakogar, ki se čuti
utrujenega in bednega, kakor sploh

za nervozne in slabotne.

Od nad 7600 profesorjev in zdrav-
nikov sijajno potrjen. Dobi se v le-
karnah in drogerijah.

Brošure razpoka franko in zastoj Bauer & Co.,
Berolin, SW. 48. Glavno zastopstvo C. Brady,
Dunaj, I., Fleischmarkt 1. 1728 8-1

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo.

67 40-24

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

2230 (10-3) priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tujajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tujajšnji c. kr. I.
in II. državni gimnaziji, na c. kr. državni gimnaziji z nemškim učnim
jezikom, c. kr. drž. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskišču,
mestnem dekl. liceju, na privatnih, ljudskih in mešč. šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovejših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoj.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah,

kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kako-
vosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

2202 10-6

Prva boroveljska tovarna orožja

Peter Wernig

c. kr. dvorni izdelovalec orožja.

Družba z omejenim jamstvom.

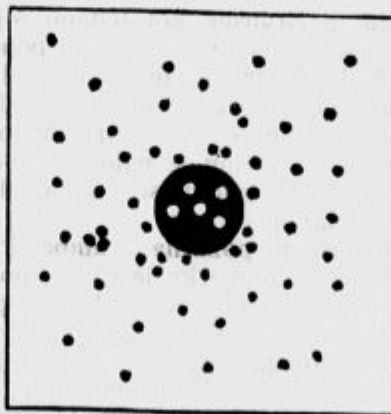
Borovlje, Koroško.

Ceniki zastoj in franko.

Izumitelj in izdelovalec

triumpf-rifled pušk in Wernig-universal pušk

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, nepre-
kosljivimi vijali (Bohrung), ki omogoča,
da je strel izredno nagel in močan, za kar se
popolno jamči, po zmernih cenah, pripo-
roča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke

kakor trocevke, lahke kot pero, odl. ri-
sanice (stuce), dvocevne risanice (Bock-
gewehr), puške za streljanje v tarčo
(Büchsenflinten), Mannlicherjeve schön-
auske risanice, kakor tudi Wernigove
čreteroccevke i. t. d.

Belniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Zalec in Laško

priporoča svoje izberne pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zalega Spodnja Siška (telefon št. 187).

Pešpoti na dom sprejema restavracija „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnica

! v Spljetu. !

Belniška glavna !
! K 2,000.000. !

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica

! v Celovcu. !

! Rezervni fond !
! K 200.000. !